

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 75g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 6 alineatul (4) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011
privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea
dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului
la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,
a articolului 68 alineatele (2) și (2¹) din Legea finanțelor publice și
responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014 și a unor prevederi
din articolul 435 alineatul (1) din Codul de procedură civilă

CHIȘINĂU

15 noiembrie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 1 iunie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 15 noiembrie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a următoarelor prevederi:

- articolul 6 alineatul (4) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,
- articolul 68 alineatele (2) și (2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014 și,
- textul „dezafectării incontestabile a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare” din articolul 435 alineatul (1) din Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de dl Andrei Racu, reclamant în dosarul nr. 2a-4031/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

3. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecată de la Curtea de Apel Chișinău, format din dnele judecătore Ala Malîi și Olga Cojocar și dl judecător Vitalie Cotorobai, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

4. Prin Hotărârea din 9 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Racu împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral și a dispus încasarea prejudiciului moral în mărime de 2200 de lei din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției.

5. Prin Decizia din 25 noiembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul declarat de Ministerul Justiției, fiind menținută hotărârea primei instanțe. Curtea Supremă de Justiție a respins, prin Încheierea din 14 aprilie 2021, recursul declarat de Ministerul Justiției.

6. La 17 iunie 2021, dl Andrei Racu a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat. Prin Hotărârea din 2 septembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a respins această cerere de chemare în judecată. În Hotărârea menționată, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a reținut că la 14 iulie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a expediat documentul executoriu în adresa Ministerului Justiției, pentru executare, acesta fiind recepționat la 21 iulie 2021.

7. La 6 septembrie 2021, dl Andrei Racu a contestat cu apel hotărârea primei instanțe.

8. În cadrul ședinței din 5 mai 2022, dl Andrei Racu a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor menționate *supra*.

9. Prin Încheierea din 26 mai 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 120

Caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești definitive

„Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.”

11. Prevederile relevante ale Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești sunt următoarele:

Articolul 6

Executarea hotărârii judecătorești

„[...]”

(4) Titlul executoriu se va executa de către Ministerul Finanțelor, în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.”

12. Prevederile relevante ale Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014 sunt următoarele:

Articolul 68

Plățile în baza documentului executoriu

„(1) Documentele executării privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național, precum și din contul autorităților/instituțiilor bugetare, se prezintă obligatoriu de către creditor direct administratorilor de bugete și/sau, după caz, autorităților/instituțiilor bugetare respective după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

(2) În cazul neexecutării documentului executoriu emis în baza unei hotărâri judecătorești definitive în termen de 3 luni de la data prezentării acestuia, creditorul poate solicita executorului judecătoresc inițierea executării silite, conform procedurii stabilite de Codul de executare.

(2¹) Recursul declarat împotriva hotărârii judecătorești definitive privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare suspendă termenul de executare a hotărârii judecătorești prevăzut la alin. (2).

[...].”

13. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 435

Efectul suspensiv al recursului

„(1) Recursul suspendă executarea hotărârii în cazul strămutării de hotare, distrugerii de plantații și semănături, demolării de construcții sau de orice bun imobil, **dezafectării incontestabile a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare**, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

14. Autorul excepției susține că deși legea îi permite să solicite executarea unei hotărâri judecătorești definitive, dispozițiile contestate suspendă *ope legis* executarea hotărârii judecătorești în cazul formulării unei cereri de recurs de către partea adversă. În acest context, autorul invocă Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 17 noiembrie 2016. În această Hotărâre, Curtea a reținut că hotărârile judecătorești pronunțate pe baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 urmează a fi puse în executare după rămânerea definitivă a hotărârii și, potrivit soluției provizorii, executate nu mai târziu de trei luni de zile de la această data.

15. Autorul excepției subliniază că, în jurisprudența lor, Curtea Constituțională și Curtea Europeană a Drepturilor Omului au reținut că dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești constituie o parte integrantă a dreptului de acces la justiție.

16. Autorul excepției consideră că dispozițiile contestate contravin articolelor 20 și 120 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

18. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit câteva condiții de admisibilitate a unei excepții de neconstituționalitate.

19. Prima condiție stabilește că obiectul excepției trebuie să intre în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție. Curtea reține că controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, din Legea nr. 181 din 25 iulie 2014 și din Codul de procedură civilă, ține de competența Curții Constituționale.

20. Deși autorul a contestat prevederile menționate la § 1 *supra*, Curtea constată că, în motivarea sesizării, acesta s-a referit doar la prevederile referitoare la suspendarea executării unei hotărâri pronunțate pe baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

21. Cea de-a doua condiție stabilește că excepția trebuie ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate, ridicată de o parte într-un proces pendinte la instanța de drept comun, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

22. Cea de-a treia condiție stabilește că prevederile contestate trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei. Curtea reține că dispozițiile contestate reglementează suspendarea executării hotărârii judecătorești definitive în cazul formulării unei cereri de recurs. Pentru ca dispozițiile contestate să fie aplicabile la soluționarea cauzei, Curtea trebuie să verifice dacă în această cauză executarea hotărârii judecătorești definitive a fost suspendată ca urmare a formulării unei cereri de recurs.

23. În această cauză, Curtea observă că după pronunțarea hotărârii definitive a Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2020, nici instanța de judecată, nici autorul excepției nu au inițiat procedura de executare față de Ministerul Justiției, pe baza articolului 6 alin. (2) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011. Procedura de executare a fost inițiată abia după pronunțarea încheierii irevocabile de către Curtea Supremă de Justiție din 14 aprilie 2021. Prin urmare, în acest caz, recursul formulat la 9 februarie 2021 împotriva deciziei definitive în discuție nu a suspendat executarea acesteia, având în vedere faptul că procedura de executare a început la data recepționării titlului executoriu de către Ministerul Justiției, *i.e.*, la 21 iulie 2021. De altfel, pentru a considera că dispozițiile contestate au fost aplicate la soluționarea cauzei, instanța de judecată sau autorul excepției trebuiau să solicite executarea hotărârii definitive de la momentul pronunțării acesteia până la formularea recursului de către partea adversă. Întrucât acest fapt nu a avut loc, Curtea reține că prevederile contestate nu au fost aplicate la soluționarea cauzei.

24. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 6 alineatul (4) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a articolului 68 alineatele (2) și (2¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014 și a textului „dezafectării incontestabile a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare” din articolul 435 alineatul (1) din Codul de procedură civilă, ridicată de dl Andrei Racu, reclamant în dosarul nr. 2a-4031/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 15 noiembrie 2022
DCC nr. 146
Dosarul nr. 75g/2022*